

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIV.

Celovec, 5. januarja 1915.

Št. 2.

Z bojišč.

Položaj na severnem bojišču.

Kolikor je mogoče posneti iz uradnih poročil, je položaj na severnem bojišču ta-le: Vsled sijajne zmage avstro-ogrskih čet pri Limanovi v Galiciji (30 km severozapadno od Novega Sandeca in 50 km jugovzhodno od Krakova) se je moral sovražnik umikati; vsled tega je bilo v nevarnosti njegovo levo krilo. Zato je premaknil velik del svojih sil v Galicijo, tako da je ostal na severu ob Bzuri in Ravki (smer proti Varšavi) samo v defenzivi, naša armada pa je prevzela zapet težji del skupne nemške-avstro-ogrške naloge. Nemci ob Bzuri in Ravki s pomočjo naših 305 cm motornih baterij tudi počasi napredujejo, naša srednja armada pa se je izprva umaknila veliki ruski premoči s črte Krosno—Jaslo—Tycho v Karpate; zapadno so se na ozemlju med Dunajcem in Bialo razbili vsi siloviti ruski napadi. Tukaj so naše čete s sijajnim junaštvom ustavile sovražnika; v Karpatih so v raznih prelazih skušali Rusi prodreti na ogrska tla, z večjimi silami, kakor prej kedaj, pa tudi topot se jim namera ni posrečila; ali so bili pogranji čez mejo, ali pa se je njihovo prodiranje ustavilo.

Ker so Nemci rusko središče pri Biali (severovzhodno od Ravke) potisnili nekoliko nazaj, skušajo Rusi ta svoj neuspeh izravnati s tem, da pošiljajo preko Opočnega jugovzhod. od Tomaševa) močne čete. Skratka Rusom se dosedaj njihova ofenziva, ki so jo zopet začeli, ni posrečila, ker je bila ustavljena. Tak je položaj na severnem bojišču, kolikor je sploh mogoče presoditi iz uradnih poročil. Mirno pa se lahko reče, da ta položaj ni slikan morda z rožnatimi barvami in ničesar važnega ne prikriva: smemo reči, da je zaenkrat položaj za nas in našega zaveznika razmeroma ugoden. Zgodovina bo čine, ki jih je storila naša severna armada, veliko višje cenila, kakor se jih morda sedaj ceni. Naša armada se je bila z Rusi ves čas v veliko težjih okoliščinah kakor armada našega nemškega zaveznika. Le ker so prej v javnosti nepoklicani ljudje skušali ljudstvo navdušiti s tem, da so močnega sovražnika podcenjevali in njegovo armado slikali kot bojz-

ljivo in slabo, javnost slavni in junaških činov naših čet ni znata tako ceniti in tako uvaževati, kakor je armada zaslužila.

Čisto prav so zato storili vojaški krogi, da so prvi obsodili tisto bahavo, nesmiselno in škodljivo podcenjevanje in sramotenje sovražnih armad, kakor je bilo na dnevnem redu v raznih puhlih časopisih in ki je odsevalo iz raznih napisov po mestnih ulicah. Zlasti »Danzers Armeezeitung« je v tem oziru izvršila pravo patriotično dobroto in je razjasnila, kaj da je pravo patriotično navdušenje. Zgodovina bo dala našim četam najsijajnejše izpričevalo, predvsem bo pa govorila o slavni bistvenovržnih uspehih naših železnih polkov. Ni ga poštenega lista v Avstriji, ki ne bi bil namreč pel slave junaštvu naših slovenskih polkov, ki so v armadi dobili priimek »železni polki«. Objektivna zgodovina pa bo vedela še veliko več poročati. Ne samo junaško so se borili slovenski in hrvaški polki, ampak uspehi njihovih bojov so bili bistveno velike važnosti, morda več kakor je zaenkrat mogoče presoditi.

Boji na Poljskem in v Galiciji.

Dunaj, 30. (Kor.) Uradno se poroča: 30. decembra, opoldne.

V Karpatih so naše čete napadle severno od Užoškega prelaza in zavzele več vrhov.

Severno od Lupkovskega prelaza je naš napad ustavil rusko prodiranje.

Dalje proti zapadu se je sovražnik s slabejšimi močmi približal posameznim prelazom.

Severno od Gorlic, severozapadno od Zakliczyna in ob dolnji Nidi so se izjalovili ruski napadi ob težkih izgubah.

V ozemlju vzhodno in jugovzhodno od Tomašovega so napredovali zavezniki.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško poročilo.

Berolin, 30. (Kor.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan, 30. decembra, dopoldne.

Vzhodno bojišče.

Na Vzhodnem Pruskem je bila ruska armada konjica porinjena proti Pilkalam.

Na Poljskem, na desnem bregu Visle, je položaj neizpremenjen.

Na zapadnem bregu Visle se je nadaljevala ofenziva vzhodno od Pobzurja.

V ostalem se boji nadaljujejo vzhodno od Poravja ter pri Inowlodzu in jugozapadno.

Po zunanjih vesteh se zdi, kakor bi ne bila Lowicz in Skierniewice v naši posesti. Ta kraja smo že vzeli več ko pred šestimi dnevi. Skierniewice leži daleč za našo fronto.

Vrhovno armadno vodstvo.

Dunaj, 31. decembra. (Kor. ur.) Uradno se poroča: 31. decembra 1914 opoldne.

Včeraj so Rusi razvijali v Bukovini in v Karpatih živahnije delovanje.

Naše čete držijo ob reki Suczavi, na zgornjem ozemlju Czeremosze, nadalje zapadno na grebenih Karpatov, potem v Nagydolini pri Ökörmezö, kjer se je včeraj zopet ponesrečil sovražnikov napad z velikimi izgubami, konečno na zgornjem ozemlju Latorczé in severno Užoškega prelaza. Zapadno od tega prelaza nasprotnik, ki je nehal tukaj prodirati, nima v rokah nobenega prehoda preko Karpat.

V prostoru pri Gorlicah in severovzhodno od Zakliczyna so bili včeraj in tudi v pretekli noči nadaljevani silni napadi Rusov povsod odbiti.

Ob Nidi je mir.

Bolj proti severu napreduje napad zaveznikov.

Pred Przemyslom so bile dognane ruske patrolje v avstro-ogrskih uniformah. Častniki in moštvo sovražnika, ki se poslužujejo te nedopustljive vojne zvijače, nimajo pravice na olajšave po mednarodnih zakonih in navadah.

Na balkanskem bojišču traja mir še nadalje. Vzhodno od Trebinja je naša artiljerija Črnogorce po večurnem topovskem boju prisilila k umikanju.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Boji v Karpatih.

Budimpešta, 31. decembra. Po zavzetju Užoka so naše čete pri zasledovanju sovražnika prekoračile gališko mejo. En ruski napad je bil odbit.

Podlistek.

Ruski generalštabni častnik cirkuški atlet in — ogleduh.

Ljublj. »Slovenec« poroča z dne 31. dec.: Minulo spomlad, komaj dva meseca pred izbruhom vojne, je prišel v Marmaros-Sziget velik cirkus. Najprivlačnejša točka vsakdanjega sporeda so bile rokoborbe, v katerih sta poleg cirkuških umetnikov nastopala tudi znana mažarska brata Szuja. Matador je bil neki 26—28 letni močan plavalas Rus, ki se je po družinskem imenu ruskega carja nazival Romanov. Bil je ljubimec občinstva, kajti ne le, da je bil dober rokoborec in jako lep mož, marveč je bil tudi zelo inteligenten ter se je v družbi, ki jo je jako skrbno izbiral, odlično vedel. Govoril je izvrstno tudi nemški jezik. V cirkusu je svoje nasproti redno spravil na tla, da bi pa vzbudil še večje razburjenje, se je parkrat s svojimi rameni dotaknil tal. Romanov je

več tednov ostal v Marmaros-Szigetu; meseca junija je bil še ondi. Tekom tega časa se je seznanil z več družinami in dvoril damam; najraje je pa hodil na izlete.

Turistika je bila njegova strast. Silno ga je navduševala divjeromantična okolica in ob takih prilikah je zabaval družbo s tem, da je z naravnost čarovniško hitrico risal pokrajino. Romanov namreč ni bil samo imeniten rokoborec, marveč tudi izboren risar. Udeležil se je mnogih skupnih izletov in ker mu je okolica tako čudovito ugajala, je mnogo in mnogo risal.

Romanov pa seveda ni poznal širšega prebivalstva v Marmaros-Szigetu; zato se mu je nekoč pripetilo, da je prišel nekega dne na vrt najodličnejše restavracije z damo, kateri natakari ni hotel postreči ter je moral Romanov z njo osramočen oditi. Ob odhodu pa je zagrozil natakarku, da ga pobije, kakor hitro ga kje sreča.

Tri mesece kasneje.

3. oktobra so Rusi prišli v Marmaros-Sziget. Med prvimi častniki je bil atletski orjak, silen mlad nadporočnik. Pripadal je

generalnemu štabu. Častniki so se nastanili v hotelu gori omenjene vrtno restavracije. Osojbe je bilo pobegnilo, ostal je samo 15 letni pikolo, ki je govoril rusinsko.

Pikolo je bil šef, vratar in natakari v eni osebi. Orjaški nadporočnik veli dečku, naj uredi sobe. Ta častnika široko pogleda — zdel se mu je znan. Rus mu pomore:

»No, kaj me ne poznaš?«

»Ne vem, kdo je gospod častnik,« odvrne zmedeno deček, »a zdite se mi jako znani.«

»Jaz sem Romanov,« odvrne smeje se Rus, »rokoborec!«

Bil je v resnici on. Kakor se je sedaj dognalo, je bil on organiziral vohunsko službo na meji. Narisal in zabeležil je bil vse prehode ter je privedel čete čez Karpate. Nadporočnik generalnega štaba pa še ni bil pozabil na svojo afero, ki jo je imel na restavracijskem vrtu kot rokoborec Romanov. Komaj se je umil, že je hitel poizvedovat za dotičnim natakarkem. A rekli so mu, da je bil to le priložnostni natakari, drugače pa pek.

Tudi sovražne postojanke pri Alsovereczke so naše čete včeraj silno napadle. Kakor poroča „Az Est“ se je ta operacija končala z našo zmago, in ruski topničarski polk št. 260, ki se je pred nedavnim umaknil iz Unga v Alsovereczke, je bil vkljub svojim medtem dobljenim ojačenjem prisiljen, da se je zopet pridružil ruskim bojnim četam pri Fesöverelczke. V Berezu stoji boj; sovražnik se počasi umika.

Ruska pomoč Srbiji.

Budimpešta, 31. decembra. Adevurul poroča iz Galaca: Razen že naznanjenih transportov se je vozilo tukaj mimo nadaljnih pet parnikov s tridesetimi tovarnimi ladjami, na katerih so bile ruske čete in municija.

Boji v Belgiji in na Francoskem.

Berolin, 30. decembra. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 30. nov. dopoldne. Zapadno bojišče. Za zaselje St. Georges, jugovzhodno od Nieuporta, ki smo je morali izprazniti vsled presenetljivega napada, se boj še vrši. Viharji in hudi nalivi so poškodovali obojestranske pozicije v Flandriji in na severnem Francoskem.

Na ostali fronti je dan potekel v splošnem mirno.

Vrhovno armadno vodstvo.

Trdnjava Antwerpen popravljena.

Kodanj, 31. decembra. Berlinske „Tidende“ poročajo iz Pariza: Nemci utrjujejo svoja utrjevanja ob belgijski obali severno od Ostende. Vse utrdbe pri Antwerpnu so zopet popravljene. 200.000 mož da je zbranih v Antwerpnu in okoli njega in da so napravili Nemci Antwerpen za svoje glavno opirališče v Belgiji.

Garibaldijanci v francoski armadi.

Milan, 31. decembra. Od Peppina Garibaldija poveljevani italijanski polk prostovoljcev je preстал dne 26. novembra svojo prvo bitko v Argonih. Kakor poroča „Secolu“ neki sobojevnik, je dospel polk, ki šteje 2500 mož, na prvi božični dan po petdnevem marširanju v Florentu. Nadaljno korakanje ga je privedlo v Argone in štiriurno težavno korakanje ponoči skozi gozd čisto do strelnih jarkov. Prva stotinja, ki je zasedla prvi strelni jarek, oddaljen od Nemcev le 30 metrov, je dobila zjutraj ob osmih od Peppina Garibaldija povelje za naskok z besedami: „Naprej za Italijo in Francosko!“ Pa Nemci so bili pazni in so obsuli napadalce s točo krogel iz pušk in strojnih pušk. Med prvimi padlimi je bil Bruno Garibaldi. Napad se je ponesrečil in prostovoljci so se zbrali v svojem strelnem jarku, ki ga je medtem zasedla že druga kompanija. Z drugim, z veliko silo podvzetim napadom so se Garibaldijanci polastili enega dela nemškega strelnega jarka. Sedem Garibaldijcev je skočilo v jarek, pa ta je nenadoma zletel v zrak. Zopet so se morali Italijani umakniti. Pustiti so morali na mestu mrtvece, tudi truplo Bruna Garibaldija. Garibaldijanci pravijo, da imajo izgube 40 mrtvih in 150 ranjenih. Po „Corriere della sera“ so mogli dobiti Garibaldijevo truplo s tem, da so izkopali predor.

Nemški glas o francoski ofenzivi.

Berolin, 30. decembra. (Kor. urad.) K izjalovljenju obče ofenzive generala Joffrea, katero Reuterjev poročevalec na Francoskem sam priznava s pristavkom, da se o nadaljevanju ofenzive za sedaj ne da govoriti, piše „Berliner Zeitung am Mittag“: Od poročevalca zahtevani izdatni pritisk na nemško zapadno fronto pomenja nadaljevanje silnih napadov z zavestjo, da izvojevanje nemških postojank in pregnanje Nemcev ni mogoče. Tako vojskovanje se mora prej ali slej izjaloviti. Izgube francoskih in angleških čet pri mnogih ponesrečenih napadih so tako velike in morajo pri opetovanih napadnih poizkusih narasti tako visoko, da bodo ojačenja 40 tisoč mož, ki jih napovedujejo angleški listi, ravno lahko spopolnila nastale vrzeli.

Zato bi bilo tudi umljivo, da se zavezniki vedno zopet ozirajo po tuji pomoči in da se na Francoskem zahteva vedno bolj, da naj pride japonska pomoč, katero naj se eventualno kupi.

Kaj pravijo Turki?

Carigrad, 30. decembra. (Kor. urad.) 150 Rusov, ki tvore prvi voj ujetnikov, ki jih je zajela turško-kavkaška armada, je pripelo v Erzerum. Istočasno so pripeljali tjakaj dva topova, eno strojno puško in drug vojni material, ki je bil odvzet Rusom. Veselje prebivalstva je nepopisno. Nadaljni ujetniki in nadaljni vojni plen je na potu.

Pesimistični nazori odstavljenega ruskega generala.

»Nationalzeitung« priobčuje pismo nekega Amerikanca, ki je baje v Moskvi govoril z nekim odstavljenim ruskim generalom. Ta presoja položaj Rusije precej pesimistično ter pravi. Računali smo s tem, da mora silna ruska vojska brezpogojno v prvem navalu razbiti avstrijsko vojsko ter vkorakati preko vzhodne Prusije globoko noter v Nemčijo. Ne da se prikriti, da smo se varali. Stvar ne gre naprej, če pa bomo enkrat odločilno poraženi, bi se morali umakniti iz Galicije in danes je tudi že računati s to možnostjo. Veseli smo lahko, če se držimo.

Veljalo je pri nas naravnost za aksiom, da nobenemu sovražniku ne bo mogoče bojevati se v Rusiji pozimi. Sedaj pa stojimo nasproti dvema sovražnikoma, ki nastopata kljub zimi z ofenzivo, da, celo prodirata, in mi v lastni deželi ne moremo doseči odločilnega uspeha. Od kod naj vzamemo častnike? Kdo naj izvežba novo moštvo, ki je pod slabim vodstvom samo čreda, s katero ni nič napraviti. Ne maram in ne smem misliti na to, da bi mogli podleči. Odkrito povedano pa še ne vidim poti, na kateri naj bi zmagali.

Tako kakor jaz, misli mnogo ljudi pri nas, skoro bi rekel večina. Tudi to se ne da tajiti, da strategična pomoč zaveznikov na zahodu ne nudi onega, kar smo pričakovali in kar bi moral nuditi, da dosežemo kak uspeh. V stiski smo; če prekinemo sedaj vojno, — in morda je to mogoče, — lahko nastanejo one politične posledice, ki se jih tako bojimo. Če pa nadaljujemo vojno, pride Rusija ob vse moči, bo izžeta in v največji bedi, ne da bi dobili za to kak ekvivalent. Prezgodaj smo morali pričeti z vojno in to se sedaj maščuje. Najbolje bi bilo, če se odpovemo zvezi z Anglijo in Francosko ter delujemo na to, da dosežemo v kratkem časten mir. — Tako piše »Nationalzeitung«, da se je baje izrazil neki ruski general, ki je bil odstavljen.

Armadno povelje cesarja Frana Josipa.

Dunaj, 31. decembra. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« objavlja:

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je izvolilo najmilostliveje izdati tole najvišje armadno in mornarično povelje:

»Pet mesecev poslavljaajočega leta se nahaja monarhija v vojni, ki je bila vsiljena nji in njenim zvestim zaveznikom, proti številnim in mogočnim sovražnikom.

Oziraje se na žilavo vztrajnost, bojevitost, pogumnost in hrabrost Moje armade in Moje mornarice, Me navdaja pogled v novo vojno leto z vznesenim zaupanjem, da bodo avstro-ogrski borci na suhem in na morju v blagor domovine častno prebili tudi najtežje izkušnje, ki bi jih naložila vojna njihovim vojaškim vrlinam.

V bolestni hvaležnosti se spominjam onih mnogih, ki so na krvavem bojišču žrtvovali svoje življenje za pravično stvar.

V najtoplejšem priznanju pozdravljam vse svoje vrle bojevnike, želeč, da bi nas novo leto z božjo pomočjo privedlo do zmage.«

Dnevne novice in dopisi.

Izpred domobranskega sodišča se nam poroča: Vrhovno domobransko sodišče je v zadevi župnika Svatona ničnostni pritožbi takoj (brez javne razprave pri vrhovnem sodišču) ugodilo, prvoinstančno sodbo razveljavilo in odredilo novo razpravo.

Prevoz ranjencev. Dne 1. t. m. je došlo z vlakom v Celovec preko Maribora s severnega bojišča 400 ranjencev in bolnikov; peljali so jih naprej, in sicer 200 v Brixen in 200 v Bolcan.

V rezervni bolnišnici št. 2 v Celovcu je bilo dne 1. januarja: V jezuitski vojašnici 469 mož, v obrtni šoli in šoli na Bismarcko-

vem trgu 349, v godbenih dvoranah in rudarski šoli 350 ter gimnaziji 252, skupaj torej 1420 mož.

Volitve v občinske zastope odložene. Dunaj, 2. januarja. (Kor. urad.) Vsled obvezne aktivne vojaške službe ne more mnogo moških, ki so upravičeni, udeležiti se volitev v občinske zastope, izvrševati te svoje volilne pravice dokler so vpoklicani pod orožje, ker je s tem izključeno od volitev tako znatno število volilcev, bi to utegnulo vplivati na izid volitev ter povzročiti uspehe, ki bi nikakor ne odgovarjali pravi sestavi volilstva. Vrhutega pa aktivno službojoče vojaške osebe tudi nimajo pasivne volilne pravice, tako da bi mnogo občinskih odbornikov, ki so že delovali na polju občinske uprave, ne moglo biti iznova poklicanih na svoja prejšnja mesta. Ta položaj je vlado spodbudil, da je v soglasju z mnogimi tozadevnimi željami, ki so ji došle od prebivalstva samega, deželnim oblastvom, ki pridejo pri tem v poštev, poslala primerna navodila glede odložitve volitev v občinske zastope, ki bi se po določbah občinskih redov morda imele vršiti.

V rezervni bolnišnici št. 2, v šoli na Bismarckovem trgu v Celovcu je med ranjenci, došlimi dne 31. m. m. od 7. pp. inf. Janez Ojcel, od dpp. št. 4 pa korp. Jakob Hrovat, inf. Franc Jeveršek, Janez Krajger, Jožef Stranberger, Franc Pečnik, Janez Smidovnik, Miha Pec, četov. Tomaž Domenik in inf. L. Lajmiš.

V Karpatih je padel dne 21. novembra enoletni prostovoljec Josip Kunstel iz Vrhnik pri Ljubljani.

Enokronski bankovci in polkronski novci. Pred kratkem so izdelali za manj nego 20 milijonov K enokronskih bankovcev. Kdaj se bodo izdali, še ni določeno. Izdati nameravajo tudi nikelnaste polkronske novce.

Dva slučaja aziatske kolere v Ljubljani. Dne 29. m. m. so bakteriologično dognali dva nova slučaja aziatske kolere v Ljubljani. Oba slučaja sta se prigodila med civilnim prebivalstvom na Selu pri Mostah. Oba bolnika so prepeljali v deželno bolnišnico, kjer je eden, Ignacij Somrak, že par ur pozneje umrl, Ivano Zajc, drugo obolelo osebo, pa so iz deželne bolnišnice prepeljali v bolnišnico za silo.

Na severnem bojišču je padel stotnik 27. domobranskega pešpolka Franc Dobnik, doma v Letušu pri Braslovčah na Štajerskem. V Celju je dovršil šest gimnazijskih razredov, potem pa je prostovoljno vstopil v domobransko kadetno šolo. Bil je izboren, junaški vojak, pa tudi dober Slovenec!

V ruskem ujetništvu je vojni kurat častiti gospod Rajmund Bratanič iz Spodnjega Štajerskega.

Na severnem bojišču je padel stotnik pešp. št. 55 J. Ogris iz Borovelj.

Preklic dr. Udetovega članka. »Bonifatius-Korrespondenz« je v 24. številki prinesla med uredniškimi vestmi sledeče pojasnilo: »Da za vedno odstranimo vsako nesporazumljenje, ki je še morda, izjavljamo, da odločno zavračamo vsebino prof. dr. Udetovega, v 17./18. številki našega časopisa objavljenega članka »Katoliško duhovništvo. Nacionalizem. Veleizdaja«, v kolikor žali čast od nas visoko čislane slovenske duhovščine. Obžalujemo, da je bil članek v list sprejet.« — Društvo za varstvo duhovniških pravic lavantinske škofije je pristavilo, da se zadovoljava z zgorajšnjim pojasnilom in da smatra zadevo, v kolikor se tiče izdajatelja in uredništva, za končano.

V ruskem ujetništvu v Kostrone ob Volgi sta se sešla grabštanjaska rojaka Karl Dobrnik in Šimen Ragavnik.

Cerkvene vesti. Za dekana v Špitalu ob Dravi je imenovan tamošnji župnik častiti gospod Jožef Habernig; župnijo Vetrinj sooskrbuje častiti gospod Janez Šporn, župnik v Hodišah; za provizorja v Porečah ob jezeru je imenovan častiti gospod Franc Mikula, administrator v Grebinju; za administratorja v Grebinju je imenovan častiti gospod o. Kalist Vavpotič iz reda oo. kapucinov; za provizorja v Spodnjem Dravbergu je imenovan tamošnji administrator častiti gospod Janez Hornböck.

Patriotičen čin. Kakor poroča »Kärntner Tagblatt« je častiti gospod župnik Valentin Limpel, župnik v Kapli ob Dravi, priznalo mu remuneracijo za sooskrbovanje

kaplanij v znesku 1055 K 41 v podaril za vojnopomožni sklad deželne vlade.

V Dravi je utonila 26 let stara Marija Rol iz Bistrice pri št. Jakobu v Rožu. Šla je iskati za očeta kamenje, da bi mu je zagrela. Njena mati jo je našla na desnem bregu Drave, ležečo na hrbtu, z nogami do gležnjev v vodi in z ostalim truplom na pesku.

Črna. V nedeljo, dne 27. dec. je priredilo društvo »Edinost« božičnico v prid Rdečemu križu. Nabralo se je 58 K 32 v.

Šteben pod Juno. (Odlikovan slovenski fant.) Korporal Pavel Jožep, pri c. in kr. pešpolku št. 47, doma v Štebnu pod Juno, občina Globasnica, p. d. Gomer-nikov, je bil dne 25. septembra 1914 pri Grijbovu odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste zavoljo hrabrega obnašanje pred sovražnikom.

Marija na Zili. (Pogreb Marijine hčerke.) Zadnji dan leta 1914. smo ob obilni udeležbi izročili materi črni zemlji Anico Čemernjak, Mertkovo iz Blač. Prva Marijina hčerka je, ki je od dne ustanovitve družbe 29. maja 1910 umrla. Pogreba so se udeležile Marijine družnice iz Zile, Loč, Štebna in Drave z družbeno zastavo. Darovale so rajni Anici, ki so jo zaradi njene velike dobrote vse ljubile, krasen venec in so se poslovile od nje z ganljivo žalostinko. Življenje rajnice je bilo tako zgledno in trpela je v dolgi boleznini tako vdano, da lahko upamo: Zdaj je priprošnjica Marijine družbe v nebesih. Poslovila se je iz tega sveta z najmilejšo ji besedo: „Marija!“

Kotmaravas. (Padli junaki iz naše fare.) Kakor drugod je šlo tudi iz našega kraja mnogo fantov in mož na bojišče. Vzeli so slovo od mater, sester, od žen, in vsi so bili pripravljani na to, da se noben ne bo vrnil med svoje domače; ni trajalo dolgo, in se je pri katerih to uresničilo. Od Jaricove hiše na Plešivcu so odšli na bojišče štiri sinovi. Kako težko so se iočili od svoje matere! Meseca septembra je bil starejši sin ranjen v roko, pa je že okreval. Dne 28. novembra pa je pisal Kesarjevi družini Franc Arnejc, doma iz Ledenic, dopisnico s to-le vsebino: „Čutim dolžnost, da Vam naznanim, da je 25. novembra tik zraven mene padel Vaš sin Alojzij Kesar, zadet od šrapnela ter je obležal mrtev; meni je po tem zvestem prijatelju zelo žal; tudi pokopal sem ga jaz. Padel je kot hraber junak. Težko Vam bo, ko ne boste več videli svojega Alojzija, pa bodite potolaženi; bilo mu je pač samo toliko življenja primerjenega.“ Lojze je bil najmlajši izmed bratov, star šele 21 let; bil je vedno priden in pošten. Naj mu bo tuja ogrska zemlja lahka!

Dne 19. novembra je dobila Kupčeva družina v kotmirski fari poročilo, da je umrl na griži njihov sin Tomaž Obilčnik v neki bolnišnici na Ogrskem. Bog potolaži Kupčevo družino, ki je izgubila tako pridnega in poštenega sina! Dne 6. decembra je umrl v neki bolnišnici v Celovcu na vnetju pljuč vojak Janez Springer, star šele 24 let; iz izkazov izgub na nam je znano, da je dne 29. septembra padel Franc Springer, star šele 21 let; oba, ki sta umrla junaške smrti za domovino, sta brata. Veliko pa je takih, o katerih ne vemo, ali so ujeti ali so mrtvi. Veliko slovenskih žrtev je že zahtevala vojna, pa vse voljno in potrpežljivo prenašamo, ker upamo po vojski za naš narod boljših časov, kakor smo jih imeli doslej.

Razno iz vojne.

Srbski glasovi o zadnjih bojih.

Osješka »Drau« priobčuje po »Az Estu«: Iz poročil, ki so bila objavljena zadnje štiri dni v Nišu, se vidi, da Srbi niso pričakovali umika avstro - ogrskih čet. Iz srbskih vesti si moremo ustvariti sledečo sliko položaja: Avstro - ogrska armada je dospela dne 3. decembra do onih točk, kjer so hoteli Srbi začeti bitko. Tamkaj je stala glavna moč srbske vojske in se je desno in levo krilo razvilo kakih 100 kilometrov daleč. In dasi-ravno so si Srbi izvolili sami ta kraj, vendar niso bili gotovi, da zmagajo. Dne 3. decembra se je začela bitka in je trajala štiri dni. Bila je silno huda. Srbi so imeli te dni velikanske izgube. V noči 6. decembra je

srbsko levo krilo izvršilo nočni napad, kateremu Srbi sami niso pripisovali bogve kake vrednosti. Ob tej priliki so se umaknile avstro - ogrske čete. Tudi temu gibanju avstro - ogrskih čet niso pripisovali Srbi posebnega pomena, ker se tako gibanje večkrat dogaja v posameznih bojih na tej ali oni točki tako dolge bojne črte. Ko se je zdanilo, so opazili, da so bile avstro - ogrske čete že v znatni razdalji, ko so Srbi komaj opazili vse to. Temu dejstvu pripisujejo Srbi, da so samo na dveh krajih prišli v dotiko z avstro - ogrsko vojsko, in sicer 8. t. m. pri Valjevu in 9. t. m. pri Užicah, kjer se je avstro - ogrska armada zopet postavila v fronto in izvršila nov napad na Srbe. Mnogo izgub so imeli Srbi v bojih, ki so se vršili v bližini severne meje. Zaradi splošnega umika je avstro - ogrska severna armada morala zavzeti druge pozicije.

Nemški zrakoplov na Angleškem.

London, 27. decembra. (Kor. urad.) Listi poročajo: Gosta megla in brezveternost sta omogočila na prvi božični dan, da je nemški aeroplan tipa albatros pasiral obmejne straže. Ko se je pri Shernessu razjasnilo, so opazili aeroplan; ta pa je hitro zopet izginil. Nato so ga zopet pri Gravesendu signalizirali. Cilj njegov je bil brezdvomno London. Pri Erihu so angleški zrakoplovci aeroplanu odrezali nadaljno pot ter ga nazaj podili čez Essex proti morju, pri čemer so ga na različnih točkah obstreljevali z zrakoplovskimi topovi.

»Slaba« nemška municija.

Berolin, 27. decembra. (Kor. urad.) Jutranji listi javljajo iz velikega glavnega stana: V francoskem časopisju se znova javlja trditev, da ima municija, s katero strelja nemška armada, malo učinka in da deloma ne eksplodira. Dejstvo je pogojno resnično. Samo gre pri tem ne za nemško, marveč za uplenjeno francosko in belgijsko municijo. Njena malovrednost je tudi nam znana. Ker pa imamo naravnost izredno veliko množino te municije, ki jo moramo na ta ali oni način napraviti nerabljivo, se nam je zdelo najbolje, da jo zopet vrnemo njenim prejšnjim lastnikom.

Kdo je zakrivil svetovno vojsko?

Nedavno tega je angleški minister zunanjih del sir Edvard Grey govoril o tem vprašanju ter naglašal, da sta vojno zakrivila Avstro - Ogrska in Nemčija, pred vsem pa, da je Nemčija kriva, da je izbruhnila svetovna vojna. Ker v Nemčiji parlament sedaj ne zaseda, ni mogoče na Greyjeva izvajanja reagirati v zakonodajalni zbornici, zato je poslal nemški državni kancelar Bethmann - Hollweg vsem nemškim diplomatskim zastopnikom v inozemstvu okrožnico, v kateri z vso odločnostjo zavrača Greyjeve obdolžitve ter na podlagi dejstev dokazuje, da ni nihče drugi kriv, da je izbruhnila svetovna vojska, kakor Anglija. Ako bi namreč Anglija ne bila v naprej obljubila Franciji in Rusiji svoje pomoči, ako se le-ti zapleteta v vojno z Nemčijo, bi ostal avstrijsko-srbski konflikt lokaliziran in evropski mir bi ne bil v nobeni nevarnosti.

Ruska mirovna stranka in njen nasprotnik.

Berolin, 31. decembra. »Nationalzeitung« poroča iz Stockholma: »Aftenbladet« objavlja pismo iz dobro poučenih petrograjskih krogov, v katerem se poroča, da spadajo k mirovni stranki car, carica-vdova in vplivna družina Tanijew, predvsem pa Rasputin, ki se je zopet pojavil. Veliki knez Nikolajevič pa je rekel carju, ko je ta zadnjič na fronti govoril o miru: »Veličanstvo, potem pa se vojskujem na lasten račun.« Veliki knez je pri armadi priljubljen. Pred nekaj tedni nekega temnega večera sicer bi ga bila skoro zadela krogla iz zasede. Storilca niso dobili.

Nadomestne rezerve v Italiji vpoklicane.

Rim, 31. decembra. »Gazetta Ufficiale« objavlja odlok, vsled katerega bo vpoklicana pod orožje letošnje leto (1915) druga kategorija letnega razreda 1895 za dobo šest mesecev.

Vstaja v Albaniji.

Barri, 31. decembra. Essad paša, ki je došel včeraj v Drač z 8000 možmi, bo še danes nadaljeval pohod proti Tirani. Vstaši so zapustili Tirano, ko so izvedeli, da kora-

ka tja Essad paša, in so se umaknili zadaj za Tirano, kjer so zavzeli močno utrjene postojanke.

Amerikanska križarka prepeljava begunce iz Palestine.

London, 30. decembra. (Kor. urad.) Reuterjev urad poroča iz Washingtona dne 8. t. m.: Križarka »Tennessee« je na prošnjo amerikanskega poslanika Morgentana dobila dovoljenje turške vlade, da prepelje 509 beguncev raznih narodnosti iz Jaffe v Aleksandrijo.

Italijani v Valoni.

Rim, 30. decembra. (Kor.) Agenzia Stefani poroča iz Valone: Admiral Patris, polkovnik Mosca, konzul Lori in veljaki so prisostvovali defiliranju bersaljskega polka, ki je bil živahno aklamiran. Mesto je v zastavah.

Postojanke, ki so jih zasedli mornarji, so prevzeli sedaj bersaljeri. Popoldne je imel za Valono določeni bataljon svoj slovesni vhod v mesto.

Zanimivosti iz vojne.

Rusi v vojni proti Avstriji. Vojni poročevalec »Arbeiter Zeitung«, Hugo Scholz, poroča z bojišča pri Limanovi z datumom 19. t. m. (»Arbeiter Zeitung«, št. 354, 22. m. m.) sledeče velezanimive in obenem veleznačilne podatke o mišljenju Rusov v sedanjih vojni. Poročevalec pripoveduje po besedah limanovskega župnika, da so ruski kozaki začetkom novembra zelo odurno gospodarili v vasi, vendar pa da so prizanašali ženskam. Z neko staro židinjjo pa da so uganjali strahovite burke. O ruskih častnikih je izjavil župnik, da so se obnašali dostojno in da so v zahvalo za gostoljubno postrežbo in bivališče v župnišču celo darovali nekaj rubljev za zgradbo cerkve.

Izredno čuden slučaj. »Kölnische Volkszeitung« pripoveduje o sledečem dogodku, ki je najbrž edini svoje vrste v zgodovini vojsk in ki je povzet iz pisma nekega poročnika in pobočnika železniškega poveljništva v R. na Nemškem. Poročnik piše: Pravkar mi je sporočil prostovoljec W. K. iz Naumburga sledeči dogodek: »Meril sem iz strelskega jarka na sovražnika. V oddaljenosti 70 metrov mi je v sovražnem zakopu kazala imeniten cilj silhueta čepice. Dobro sem pomeril in ravno sem hotel sprožiti. Da zadenem, sem bil trdno prepričan. Tedaj pa je počil strel na oni strani. Opotekel sem se in ko sem se zavedel, sem videl, da ste zapornica in nabojnica na puški poškodovani. Drobčki moje lastne puške so me ranili na očesu. Pregledal sem svojo puško in našel sem v cevi francosko in nemško kroglo, obe sploščeni. Kaj se je torej zgodilo? Ni bilo dvoma: francoska krogla je udarila v cev moje puške, pri čemer je eksplodiral naboj v moji puški in me ranila moja lastna puška z drobci, ki so odleteli.« Mladi mož je bil videti popolnoma verodostojen in njegovo pripovedovanje zasluži pozornost. — Ta strel je v resnici edini svoje vrste v zgodovini vojne. Ko bi bila francoska krogla zadela le za milimeter v stran, bi bila prav tako udarila v puškino cev, ne bila bi pa preletela vse cevi. Mogoče pa je bilo to, ker je nemška puška risana z zavoji na desno, francoska pa na levo. Tako se je z nasprotni strani prihajajoča krogla vrtela v isti smeri, v kateri je risana nemška puška, in je našla torej v cevi nemške puške svojemu vrtenju popolnoma primerno pot.

Operacija na srcu.

Iz Gradca se poroča: V rezervni bolnišnici montanistične visoke šole v Ljubnu je bila izvršena redka operacija. Zdravnik dr. Steinlechner je nekemu ranjenemu četovodji, ki je bil zadet v srce, potem ko mu je odprl prsni koš, dvignil srce in odstranil kroglo, ki je ležala v srčni mošnji. Operacija se je popolnoma posrečila. Pri bolniku

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

se je pojavilo pozneje vnetje pljuč, ki pa je istotako poteklo gladko. Četovodja je sedaj že toliko okreval, da se zamore že brez pomoči izprehajati.

Gospodarske stvari.

Pitanje prašičev, če manjka krompirja.

(Priobčil Viljem Rohrman v „Dolenjskih Novicah“.)

Pri nas je krompir najbolj izdatna krma za pitanje prašičev. Kakor nas uče izkušnje, se da tudi s samim krompirjem prav dobro opitati prašiče. Seveda nastane v tem slučaju opravičeno vprašanje, ali je tako pitanje tudi gospodarsko in dobičkanosno ali ne.

Pri krompirju nam je sledeče pomniti: Krompir ima v sebi veliko škroba („šterke“) in je za napravo špeha vrlo dober. Manjka mu pa beljakovine, t. j. one snovi, ki je za napravo mesa najbolj potrebna. Zaradi tega tudi vidimo, da se krompir najbolj sponaša pri odraslih prašičih, katere pitamo zaradi špeha in masti. Pri mladih prašičih pa, ki še rastejo in delajo meso in mast, je pa treba poleg krompirja še krme, ki ima več beljakovine v sebi. Kot taka krmila se priporočajo: dobri otrobi, oljne tropine, ribja moka, posneto mleko.

Letos manjka krompirja in se bo moralo zaradi tega marsikje s pitanjem zgodaj prenehati. Manjka nam seveda tudi turščice zato, ker jo moramo za kruh obrabiti. V takih slučajih je treba misliti, da dobimo druga pripravna krmila. Namesto krompirja se da pri nas po deželi porabiti tudi drugo korenstvo za pitanje, če ga zadosti zabelimo s kako pripravno močno krmo, n. pr. z oljnimi tropinami, ribjo moko. Namesto krompirja se da porabiti za pitanje tudi korenje in pesa.

Ker je treba turščico hraniti in ker so druga močna krmila v ceni poskočila, naj se vsaj deloma pritegne v takih izrednih razmerah druga cenejša domača krmila. V tem oziru se da izvrstno porabiti za prašiče poparjen deteljni sempir (drobir) in pa kratka deteljna rezanica. Ta krma je tečna, ker obstoji iz tečnega lističja, je bogata beljakovin in škroba in nas najmanj stane. Če se deteljni zdrob, ozir. rezanica popari in meša s kuhanim korenstvom, dobimo prav dobro klajo za prašiče, ki nadomešča v sili tudi krompir. Opozorjam, da je med kuhano korenstvo sploh dobro primešati tudi drugače nekaj ajdovih ali ovsenih plev, ker se krma na ta način bolje izkoristi in nam več zaleže. Taka krmila naj se na predvečer v pripravni posodi (škafu) poparijo in pokrijejo, da se čez noč zmešajo. Zjutraj in čez dan jih je potem primešati korenstvu.

* „Dolenjske Novice“ izhajajo tedensko v Novem mestu (Kranjsko, tiskarna Krajca nasl.), ter stanejo letno 3 K. Vsaka številka prinese tudi kak izvrsten, času primeren gospodarski članek izpod peresa strokovnjaka na kmetijski šoli na Grmu. Zato list priporočamo.

Nadomeščajmo tedaj krompir po možnosti z drugim korenstvom in dragocena močna krmila vsaj deloma nadomeščajmo z deteljnim zdrobom in deteljno rezanico, ki se nam doma ponujata po ceni. Prav dobro se bo skrbni gospodinji to delo izplačalo in tudi prašiči se bodo ob tej krmi dobro redili.

Najnovejša poročila.

RUSKI POIZKUS PRODRETI NAŠO BOJNO ČRTO PONESREČIL. — NAŠE ČETE UNIČILE EN RUSKI BATALJON.

D u n a j, 3. januarja. Uradno se poroča: Ponovni poizkusi sovražnika, da bi prodrl našo bojno črto zahodno in severozahodno od Gorlic, so se zopet izjalovili s težkimi izgubami za Ruse.

Med temi boji, ki so trajali cel dan, so naše čete v naskoku zavzele neko višino južno od Gorlic, za katero so se vršili hudi boji, uničile sovražni bataljon, ujele enega štabnega in štiri nižje častnike ter 850 mož, zaplenile dve strojni puški, tudi sovražnikov aeroplan, ki je bil izstreljen, spada k plenu.

Na ostali fronti ni nobenih dogodkov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMCI VZELI VAŽNO RUSKO OPIRALIŠČE. — IZMIŠLJENA POROČILA O RUSKIH USPEHIIH PRI INOWLODZU.

Berolin, 3. januarja. Veliki glavni stan poroča: Na vzhodnem Pruskem in na severnem Poljskem ni nobene izpremembe.

Na Poljskem zahodno od Visle se je posrečilo našim četam po večdnevem trdem borenju vzeti posebno močno opirališče ruske glavne postojanke Borzymow in pri tem ujeli 1000 Rusov ter zaplenili šest strojnih pušk. V treh nočnih napadih so skušali Borzymow zopet osvojiti. Njihovi napadi so bili z velikimi izgubami odbiti.

Tudi vzhodno od Rawe naš napad počasi napreduje.

V ruskih poročilih večkrat omenjeni ruski uspehi pri Inowlodzu so enostavno izmišljeni. Vsi ruski napadi v tem kraju so bili z velikimi izgubami za Ruse odbiti in se včeraj niso več ponovili.

Sicer je položaj vzhodno od Pilice neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

ARTILJERIJSKI BOJI NA CELI ČRTI.

Berolin, 3. januarja. Iz velikega glavnega stana se poroča: Pred Westende se je včeraj pojavilo v spremstvu torpednih čolnov nekaj sovražnih ladij, ne da bi streljale.

Na celi zahodni fronti so se vršili artiljerijski boji.

Infanterijski napad sovražnika se je izvršil le severozahodno od St. Menehoulda, bil pa je s težkimi izgubami za Francoze odbit.

Najvišje armadno vodstvo.

JAPONSKA DEMENTIRA.

Stockholm, 4. januarja. (Kor. ur.) Listi poročajo iz Tokia: Na meročajnem mestu se označujejo vse vesti, da bi se odposlale japonske čete na evropska bojišča in da bi služili japonski častniki pri ruski artiljeriji na Poljskem, kot napačne. Japonski častniki so samo kot vojaški atašeji navzoči pri ruski armadi. Japonska se je udeležila vojske, da izpolni svojo zavezniško dolžnost napram Angliji, ki ji je naložilo edinole sodelovanje za interese na Daljnem vzhodu, ne pa na evropskih bojiščih. Japonske čete ne bodo služile za dnino v Evropi. Ker je sedaj Kiaučau v japonskih rokah in nemške ladje v Tihem in Atlantskem oceanu uničene oziroma razorožene, je vloga Japonske v vojski izvršena. Japonska sedaj mirno in potrpežljivo čaka konca splošne vojske.

Franc Siebert, trgovina mila in sveč, Celovec, Stauderhaus, priporoča svojo bogato zalogo voščenih in stearinskih sveč, stenj in olje za večno luč, kadilo, oglje za kadihnice itd. Razpošilja se na zunaj.

Tržne cene v Celovcu

31. grudnia 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	—	—	—	—
Rž	33	50	34	19
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	40	—	44	20
Oves	22	—	23	16
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	—	—
Turščica	31	13	32	16
Leča	—	—	—	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	9	77	10	40
Deteljno seme	—	—	—	—
Seno, sladko	7	—	8	—
kisló	6	—	7	20
Sláma	5	20	6	40
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	26	—	28
Smetana, 1 „	—	60	1	20
Maslo (goveje) . . . . . 1 kg	2	90	3	80
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	60	2	80
sur. 1 „	2	50	2	60
Svinjska mast . . . . . 1 „	2	60	2	70
Jajca, 1 par	—	20	—	26
Piščeta, 1 par	3	—	3	80
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	20
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	—

Živina	Počrez		100 kilogr.		Prignalo	Prodalo
	od	do	živa	zaklana		
	od	do	od	do		
v kronah						
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voll, pitani	—	—	—	—	—	—
za vožnjo	520	556	—	—	6	4
Junci	—	—	—	—	—	—
Krave	300	480	190	196	—	40
Telice	310	—	—	—	—	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	174	180
Praseta, plemena	20	56	—	—	—	48
Ovce	—	—	—	—	—	110
Koze	—	—	—	—	—	70

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fondl okroglo K 1.000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Kontni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 % naprej.